

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI**

Seduta ta' l-20 ta' Gunju, 2008

Citazzjoni Numru. 286/2007

A

-VS-

B

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ippreżentat fis-6 ta' Lulju, 2007 li permezz tiegħu l-attriċi esponiet bir-rispett u bil-ġurament tagħha kkonfermat:

1. Illi l-kontendenti żżewġu fl-4 ta' April tas-sena 1997 fil-Knisja Parrokkjali tal-Madonna ta' Pompej, Marsaxlokk, u ż-żwieġ tagħhom ġie rreġistrat fir-Reġistru Pubbliku bin-numru ta' iskrizzjoni numru 141/1997 (Dokument A);

2. Illi l-kunsens tal-konvenut kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tagħha;

3. Illi *inoltre*, il-kunsens tal-konvenut kien vizzjat bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu, jew ta' xi wieħed jew iktar mill-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa;

4. Illi minħabba r-raġunijiet premessi u raġunijiet oħra kontemplati fl-Att Dwar iż-Żwieġ (Kapitlu 255), iż-żwieġ bejn il-kontendenti kien null u bla effett legali.

Għaldaqstant, għar-raġunijiet premessi u dawk kollha li jirriżultaw waqt it-trattazzjoni tal-kawża, prevja kull dikjarazzjoni li tirriżulta meħtieġa, l-esponenti titlob bir-rispett li din il-Qorti jogħgħobha:

(1) tiddikjara u tiddeċiedi li ż-żwieġ kuntrattat bejn il-kontendenti fl-4 ta' April, 1997 kien null u bla effett legali; u

(2) konsegwentement tordna li dina n-nullita' tiġi reġistrata fuq l-att taż-żwieġ relattiv.

Bl-ispejjeż kontra l-konvenut li jibqa' ngunt minn issa għas-subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat ir-risposta ġuramentata tal-konvenut, ippreżentata fil-21 ta' Diċembru, 2007, li permezz tagħha espona bir-rispett u bil-ġurament ikkonferma:

1. Illi huwa jaqbel illi ż-żwieġ bejn il-kontendenti kien null u bla effett legali;

2. Illi pero' huwa ma jaqbilx illi r-raġunijiet li wasslu għan-nullita' għandhom ikunu attribwiti unikament għall-istess intimat, kif jiġi spjegat waqt it-trattazzjoni tal-kawża;

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi għalhekk huwa jitlob illi dina l-Onorabbli Qorti jogħġobha tiddikjara li ż-żwieġ bejn il-kontendenti jiġi ddikjarat null u bla effett legali, bl-ispejjeż jinqasmu bejn il-partijiet.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavit ta' l-attriċi u ta' ħuha *omissis*.

Rat il-verbal tas-seduta tad-9 ta' Mejju, 2008 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attriċi qegħda titlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fl-4 ta' April, 1997 a bażi ta' l-Artiklu 19(1) (d) u (f) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenut jaqbel għal raġunijiet differenti, iżda ma ressaqx provi. Iżda kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin: *"F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabbiltà ta' xi kollizjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta cara u mingħajr dubju."* (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

L-artikli citati mill-attriċi jirrigwardaw:

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-

drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomaliya serja psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta' xi parti jkun inkiseb b'eskluzjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ.

Mill-provi mressqa jidher li ż-żwieġ sar meta l-partijiet kellhom ftit iktar minn għoxrin sena u jidher ċar mill-provi mressqa li l-konvenut ma kellu ebda ħsieb jgħix ta' miżżewweġ. In fatti ftit li xejn biddel id-drawwiet tiegħu wara ż-żwieġ u rari kien ta' għajjnuna lill-konvenuta speċjalment wara t-twelid tat-tifel illi kellhom. Dan għandu jiġi valutat fl-isfond tas-sentenzi li ser jiġu citati, pero' l-Qorti tħoss li t-talba attriċi hija altru minn ġustifikata. Kif qalet il-Qorti ta' l-Appell fil-kawża Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta' Jannar, 2006):

“Irid mill-ewwel jiġi senjالات prinsipju fundamentali fil-liġi ċivili u cioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijiet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u cioe' li ż-żwieġ huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affettwat b'anomaliya psikoloġika serja u tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ. Ta' min jenfasizza hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-anomaliya psikoloġika tkun tali li tagħmilha impossibbli u mhux semplicement diffiċli li wieħed jaqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ.

Rigward id-disposizzjoni kontenuta fis-sub-inċiż (f) fuq imsemmi biex dan id-difett ikun jirriżulta jkun jeħtieġ li jiġi provat sodisfaċentement li ż-żewġ partijiet jew waħda minnhom fil-mument ta' l-għoti tal-kunsens matrimonjali tkun eskluċiet iż-żwieġ innifsu jew eskluċiet element

essenzjali tal-ħajja mizzewġa jew id-dritt għall-att taż-żwieġ u din l-esklużjoni tkun saret b'att pożittiv tal-volonta' ta' dik il-parti. Huwa evidenti li din id-disposizzjoni tirravviża sitwazzjoni ta' simulazzjoni u għandu jiġi enfasizzat li nullita' ta' żwieġ bażata fuq il-kawżali ta' simulazzjoni proprjament tkun teskludi kawżali bażata fuq nullita' ta' żwieġ minħabba nuqqas ta' esklużjoni ta' ġudizzju. L-inkompatibbiltà bejn dawn iż-żewġ kawżali toħroġ mill-fatt li n-nuqqas ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju timplika inkapaċità li wieħed jagħraf, jifhem u jirrifletti filwaqt li l-kawżali tas-simulazzjoni teħtieġ li jkun hemm tali kapaċità intelletwali, proprju l-att pożittiv tal-volonta' li jwassal għas-simulazzjoni, totali jew parzjali. ”

Fil-kawża Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta' Mejju, 1995) intqal illi: *“B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser semplicement kwalsiasi stat ta' immaturita'; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha filmument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew a dirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kuncett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċità ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ.”* F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru, 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta' Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awissu, 1995).

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti ta' l-Appell ukoll qalet li: *“Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju jrid ikun hemm l-inkapaċità psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomalija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi nterni li jkunu neħħew il-liberta' ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali.”*

Kollox ma' kollox il-Qorti tħoss li l-eta' żagħżugħa tal-partijiet meta żżewġu (għalkemm dan naturalment ma huwiex parametru li waħdu jwassal għall-annullament)

Kopja Informali ta' Sentenza

kienet indikattiva ta' nuqqas ta' diskrezzjoni f'dan il-każ serju biżżejjed biex tikkonvinċiha li tilqa' t-talba attriċi. Il-konvenut jidher li għandu attitudni ta' *padre padrone* anke fil-konfront tal-mara li żżewweġ, li m'għadx għandha postha fis-seklu li qed ngħixu iżda li sfortunament għadha teżisti f'diversi strati tas-soċjeta' tagħna.

Għalhekk il-Qorti tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ iċċelebrat bejn il-partijiet fl-4 ta' April, 1997. Spejjeż a kariku tal-konvenut.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----